

GOOIS LYCEUM

HAVO / VWO / TECHNASIUM / GYMNASIUM

Protocol dyslexie

Protocol dyslexie 2022-2023

Goois Lyceum

Mevr [M. Bischoff](#) (coördinator dyslexie)

Mevr [E. Veldt](#) (zorgcoördinator)

GOOIS LYCEUM

HAVO / VWO / TECHNASIUM / GYMNASIUM

INHOUDSOPGAVE

Wat is dyslexie	3
Begeleiding van leerlingen met dyslexie	4
Faciliteiten	6

Wat is dyslexie?

Dyslexie betekent letterlijk: niet kunnen lezen. De term komt uit het Grieks. Dys = niet goed functioneren, beperkt, en lexis = taal of woorden.

Bij dyslexie gaat lezen, spellen en ook zelf schrijven, gezien de leeftijd en het onderwijsniveau, moeizaam, terwijl iemand wel een gemiddelde intelligentie heeft.

Er is alleen sprake van dyslexie als er geen andere oorzaken zijn die de leesproblemen kunnen verklaren. Bij dyslexie kunnen zowel lees- als spellingsproblemen voorkomen, maar deze komen ook los van elkaar voor.

De meest geaccepteerde definitie van dyslexie is: Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau (Stichting Dyslexie Nederland).

Leerlingen met dyslexie in het voortgezet onderwijs hebben problemen met het volgende:

Talen:

- Lezen en/of spellen op woordniveau in het Nederlands en in de moderne vreemde talen (nieuwe klank-tekenkoppelingen, ingewikkelde spellingsafspraken);
- Het snel en accuraat lezen (decoderen) van teksten bij alle vakken;
- Het snel en accuraat spellen (coderen) bij functioneel schrijven bij alle vakken.
- De uitspraak van woorden kan moeilijk zijn.
- Precies luisteren. Zeker wanneer het erg snel gaat, zijn sommige klanken niet goed te verstaan. En als een leerling met dyslexie dan ook nog eens tegelijkertijd aantekeningen moet maken is dat lastig voor de leerling.

Andere taken:

Problemen met de technische kant van taal werkt door wanneer leerlingen met dyslexie taal bij andere taken moeten toepassen.

- Het is voor deze leerlingen lastig om bij het lezen de rode draad vast te houden en de tekst te begrijpen.
- Aantekeningen maken of verslagen schrijven is door spellingproblemen erg lastig.
- Onnauwkeurigheden zien leerlingen met dyslexie snel over het hoofd.

Zie voor meer informatie de website van [dyslexiecentraal](http://dyslexiecentraal.nl).

GOOIS LYCEUM

HAVO / VWO / TECHNASIUM / GYMNASIUM

Begeleiding van leerlingen met dyslexie

Leerlingen met een dyslexieverklaring krijgen extra tijd voor hun toetsen.

De leerlingen uit de brugklas worden begin september uitgenodigd voor kennismakingslessen waarin de leerlingen wegwijs worden gemaakt op het Goois Lyceum. De onderwerpen die in de kennismakingslessen aan bod komen zijn: kennismaken, faciliteiten, digitaal maken van toetsen met spellingscontrole en/of een voorleesprogramma, tips en bij wie kun je terecht met je vragen.

De begeleiding van leerlingen met dyslexie verloopt via het PM model. Dat wil zeggen dat docenten, mentoren, afdelingsleider en de coördinator dyslexie allen een begeleidende rol spelen. De docenten helpen de leerling in de klas, de mentor inventariseert hulpvragen van de leerling. De mentor bespreekt de hulpvragen van de leerling met de afdelingsleider en het zorgteam. De coördinator dyslexie bespreekt samen met de mentor, afdelingsleider en het zorgteam hoe de leerling met dyslexie te ondersteunen.

Digitaal maken van toetsen

Een leerling met dyslexie mag gebruik maken van de mogelijkheid om de toetsen met spellingscontrole en/of een voorleesprogramma te maken. Dit gaat altijd in overleg met de coördinator dyslexie.

Passend lezen

Leerlingen met dyslexie kunnen tot 18 jaar gratis lid worden van de website [Passend lezen](#). De website heeft een grote collectie met luisterboeken.

Textaid

Schoolboeken kunnen worden voorgelezen met het programma [Textaid](#).

Voor vragen, uitleg en meer informatie over bovenstaande en overleg kunnen de leerlingen met dyslexie [contact](#) opnemen met mevr. M. Bischoff

GOOIS LYCEUM

HAVO / VWO / TECHNASIUM / GYMNASIUM

Signaleringsonderzoek brugklas

In de eerste periode maken alle brugklasleerlingen een aantal signalerings- en instaptoetsen volgens het [protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs](#). Op basis van deze testen, de gegevens van de basisschool en de gegevens van ouders/verzorgers wordt er gekeken of de leerling extra ondersteuning nodig heeft.

In deze periode worden enkele aanvullende signaleringstoetsen afgenomen. Na deze periode wordt gekeken welke leerlingen in aanmerking komen voor nader onderzoek.

Vervolgens wordt er contact op genomen met de ouders om te bespreken of de leerling voor een dyslexieonderzoek wordt opgegeven.

Dyslexie kan vastgesteld worden met een diagnostisch onderzoek door een erkend bureau.

Dit onderzoek zal extern plaatsvinden en de kosten hiervoor zijn voor de ouders/verzorgers.

Indicatie-test

Op het Goois Lyceum bestaat de mogelijkheid om een indicatietest voor dyslexie bij de leerling af te laten nemen. De indicatietest gaat vooraf aan een eventueel dyslexieonderzoek en is bedoeld om mogelijke leerachterstanden en leerproblemen te signaleren. De test levert een gedetailleerde diagnose met kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over de gemaakte toetsen. Er zijn testen die het taalniveau meten en testen die een indicatie geven van dyslectische problematiek.

De test neemt ongeveer 2 klokuren in beslag en wordt op afspraakbasis gemaakt. Na de test ontvangen de ouders een schriftelijk verslag met de resultaten en toelichting. Naar aanleiding van de resultaten en in overleg met de ouders kan worden besloten om de leerling extern officieel te laten testen door een GZ-psycholoog of Orthopedagoog. Alleen deze deskundige mag een dyslexieverklaring afgeven die recht geeft op extra faciliteiten. Het Goois Lyceum werkt samen met verschillende onderzoekers in de omgeving.

Faciliteiten voor leerlingen met dyslexie

Alle leerlingen met dyslexie hebben recht op:

- opgaven die goed leesbaar zijn
  - lettertype: Arial 12p en regelafstand 1
  - geen handgeschreven, maar getypte opgaven in het voorgeschreven lettertype
  - rustige lay-out
  - duidelijke plaatjes, grafieken e.d.
  - geen schuin gedrukte, maar dikgedrukte of onderstreepte passages
  - vragen over de tekst op een apart blad, zodat makkelijk teruggelezen kan worden
- Verlening van tijd bij centrale examens (30 min), schoolexamens en toetsen (25%)
  - Verlenging van lees-/verwerkingstijd bij (Cito-)luistertoetsen
  - Gebruik van computer en/of chromebook waar mogelijk en uitsluitend op advies van het zorgteam, inclusief spellingscontrole en ondersteunende voorleessoftware
  - De met dyslexie gediagnosticeerde leerlingen kunnen gebruik maken van ingesproken (studie)boeken.
  - Per rapportperiode kunnen leerlingen in de onderbouw een verzoek doen aan de RT-coördinator en de docent moderne vreemde talen om 1 schriftelijke overhoring, waarin enkel woorden worden getoetst, mondeling te doen.
  - Leerlingen met een officiële dyslexieverklaring kunnen een aanvraag indienen om in aanmerking te komen voor ontheffing van de tweede moderne vreemde taal in de bovenbouw van het vwo. Deze aanvraag kan ingediend worden bij de RT-coördinator in het derde leerjaar. De aanvraag zal worden besproken in het zorgteam.

De bovengenoemde afspraken gelden alleen voor de leerlingen met een officiële dyslexieverklaring. Bij leerlingen vanaf de bovenbouw gelden de officiële regelingen bij dyslexie die door de overheid zijn bepaald. Voor kandidaten met dyslexie kan de rector in overleg met de zorgcoördinator/RT-coördinator op grond van het deskundigenrapport de wijze van examinering aanpassen. Zie ook www.examenblad.nl